

Vergaderjaar 2016–2017

27 863

Betalingsverkeer

Nr. 71

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 juni 2017

Bijgevoegd ontvangt u voor uw informatie de Jaarrapportage 2016 van het Maatschappelijke Overleg Betalingsverkeer (hierna: MOB)¹. Een kort overzicht van de belangrijkste resultaten in 2016 en de prioriteiten voor 2017 volgen hieronder.²

Instant payments

De bouw van de benodigde infrastructuur voor het direct (real-time) verwerken van betalingsverkeer (*instant payments*) verloopt voorspoedig en het project ligt op schema om vanaf mei 2019 in Nederland operationeel te zijn. Ik acht het van belang dat het MOB de voortgang van dit project van banken, Betaalvereniging Nederland en De Nederlandsche Bank (DNB) blijft volgen, in samenhang met het Europese initiatief op dit vlak.

Innovatie

Op het gebied van innovatie heeft het MOB afgelopen jaar positief geoordeeld over «mobiele *wallets*» (elektronische portemonnees) en ziet vooralsnog geen maatschappelijke risico's bij het gebruik van dergelijke diensten. In 2017 zal het MOB zich op basis van zijn eigen toetsingskader richten op het beoordelen van innovaties waarbij biometrische technieken worden toegepast. In het licht van de technologische ontwikkelingen in het betalingsverkeer en de potentiële maatschappelijk impact hiervan ondersteun ik de onderzoekende rol die het MOB bij dergelijke innovaties inneemt.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Hiermee voldoe ik tevens aan mijn toezegging in de Kamerbrief van 21 februari jl. om de MOB jaarrapportage 2016 te vergezellen van een appreciatie van de behaalde resultaten en de prioriteiten van het komende jaar. (Kamerstuk 27 863, nr. 69).

Mobiliteit en overstappen tussen banken

In 2016 heeft het MOB zijn standpunt bepaald over klantmobiliteit in het betalingsverkeer en het overstappen naar een andere bank met nummerbehoud. Het MOB is met mij voorstander van invoering van een vorm van nummerbehoud op Europees niveau, eventueel met de introductie van een Europees bruikbare alias (bijvoorbeeld een mobiel telefoonnummer of e-mailadres) die is gekoppeld aan het rekeningnummer (IBAN). De Europese Commissie zal in het kader van de evaluatie van de Richtlijn Betaalrekeningen in 2019 een grondige analyse verrichten. Zoals ik in mijn brief van 2 februari jl. aangeef ondersteun ik deze inzet en acht ik het van belang dat op Europees niveau gedegen onderzoek wordt gedaan naar de impact van verschillende vormen van nummerportabiliteit, waaronder alias-portabiliteit en IBAN-portabiliteit.³ Het MOB voert in 2017 hierop vooruitlopend een verkenning uit naar aliasgebruik op de Nederlandse markt. Daarnaast geeft het MOB in 2017 conform mijn verzoek in mijn brief van 7 juli jl. verdere uitwerking aan aanbevelingen om de Overstap-service bekender te maken en te verbeteren.⁴

Effecten van nieuwe Europese regelgeving

Het MOB heeft in 2016 vastgesteld dat de herziene Richtlijn betaaldiensten (*revised Payment Services Directive, PSD2*) de efficiëntie van het betalingsverkeer kan vergroten. De veiligheid en het adequaat beschermen en verwerken van gegevens zijn, volgens het MOB, aandachtspunten. Het MOB beziet om deze reden in 2017 hoe het publiek over PSD2 kan worden voorgelicht. De implementatie van PSD2 (zoals voorzien uiterlijk 13 januari 2018) zal tot veranderingen leiden voor de zowel de aanbieders als de gebruikers van betaaldiensten. Ik vind het daarom goed dat het MOB, waarin alle relevante partijen vertegenwoordigd zijn, hiervoor aandacht blijft houden.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Volgens de Bereikbaarheidsmonitor van het MOB zijn de bereikbaarheid en toegankelijkheid van betaaldiensten in Nederland goed. Er lijkt extra aandacht nodig voor de acceptatie van contant geld door partijen met een lokaal monopolie (zoals gemeenten). In 2017 gaat het MOB vervolgonderzoek doen naar de bereikbaarheid en toegankelijkheid van betaaldiensten voor kwetsbare groepen en de precieze knelpunten voor deze gebruikers. Daarnaast gaat het MOB de bereikbaarheid en veiligheid van afstortmogelijkheden voor ondernemers onderzoeken. Aangezien contant geld nog steeds een rol heeft in het betalingsverkeer en betaaldiensten toegankelijk en bereikbaar moeten blijven, ook voor specifieke kwetsbare groepen (zoals ouderen en mensen met een beperking), ondersteun ik deze aanvullende initiatieven van het MOB.

Veiligheid en fraude

Het MOB concludeert dat zowel het girale als het chartale betalingsverkeer in Nederland relatief veilig zijn. De fraudecijfers in het girale betalingsverkeer en het aantal vervalsingen in het chartale betalingsverkeer zijn laag. Desalniettemin waarschuwt het MOB voor nieuwe vormen van criminaliteit en met name financieel gedreven cybercriminaliteit. In 2017 onderzoekt het MOB of er meer voorlichting nodig is over fraude met specifieke betaalvormen. Tenslotte gaat het MOB de maatregelen evalueren die banken hebben opgesteld om fraude en overboekingen

³ Kamerstuk 27 863, nr. 68.

⁴ Kamerstuk 27 863, nr. 67.

naar onbedoelde rekeningen te helpen voorkomen. Fraude en opkomende cybercriminaliteit ondermijnen het vertrouwen in het financiële systeem. Het MOB speelt een belangrijke rol in het monitoren van de veiligheid en het terugdringen van fraude binnen het betalingsverkeer. Ik acht het daarom van belang dat het MOB hier onderzoek naar blijft doen.

Tot slot

Het MOB vervult een nuttige functie in het Nederlandse betalingsverkeer. In het MOB worden relevante ontwikkelingen in het betalingsverkeer integraal besproken door een brede groep vertegenwoordigers van zowel aanbieders van betaaldiensten als gebruikers daarvan. Als waarnemer bij het MOB blijf ik de resultaten en de voortgang van het MOB met veel belangstelling volgen.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem